

Dönem : 3
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 385

12.5.1971 günü Burdur ve 22.5.1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/488)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1213/7752

7 . 6 . 1971

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İmar ve İskân Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 3 . 6 . 1971 tarihinde kararlaştırılan «12 . 5 . 1971 günü Burdur ve 22 . 5 . 1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla (bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı» ile gerekləsi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Profesör Dr. Nihat Erim
Başbakan

GEREKÇE

Yurdumuz, taşıdığı çeşitli doğal özellikleri sebebiyle, sık sık ve yer yer âfetlere mâruz kalmakta ve bu yüzden birçok can ve mal kaybına uğranılmaktadır. Âfetlerin meydana gelişinde doğal etkenlerin en başta rol oynayışı bu zararları ve tahribatı çoğu kez kaçınılmaz hale getirmektedir.

Âfetlerin, meydana geldikleri ya da muhtemel buldukları yerin genel hayatına etkili bir nitelik kazanmaları halinde, âfetten zarar görenlere veya zarar görmeleri muhtemel bulunanlara yardımlarda bulunmak Devletin en önemli sosyal görevlerinden biri haline gelmektedir.

Âfet hizmetlerinin başta gelen amacı, âfetlerden çeşitli şekillerde zarar görenlerin acılarını dindirmek, yaralarını sarmak ve konutları yıkılanları açıkta kalmaktan kurtararak yeni konutlara kavuşturmadır.

Âfet hizmetlerinin çeşitli aşamaları bulunmaktadır. Bu hizmetleri işlerin niteliğine ve sırasına göre, «Acil yardım işleri» ve «İnşaat hazırlık ve» Uygulamaları olarak iki anagrupta toplamak mümkündür. Her grupta toplanan işler, bir sistem içinde yürütülen birçok çalışma bölümlerini kapsar. Hazırlıklardan sonra başlayan inşaat çalışmalarıyla âfet hizmetlerinin hedefine ulaşması sağlanmış olur.

Âfetlerin kütle halinde çeşitli olağanüstü zararlar ortaya koymaları, genel hayata etkili bir sonuç yaratmaları âfet hizmetlerine büyük önem kazandırmaktadır. Bu hizmetlerin en başta gelen özelliği ivedi olması, gecikmeye tahammülü olmaması, hızlı ve yoğun bir çalışma sistemini zorunlu kılmasıdır. Öte yandan, hizmet yerlerinden önemli bir kısmını köyler yani ulaşım olanığı sınırlı olan yöreler teşkil eder. Bu sebeple, âfet hizmetlerinde görev alanlar, çeşitli mahrumiyetler yanında, yorucu ve yıpratıcı muhit şartlarına da katlanmak durumundadırlar.

10 gün ara ile meydana gelen son Burdur ve Bingöl mıntakalarında büyük can ve mal kaybına yol açan deprem âfetleri yurdumuzun hemen her yöresine dağılmış öteki âfet hizmetleri yanında, daha yoğun ve daha âcil görevler ortaya koymakta ve âfet hizmetlerini yürüten İmar ve İskân Bakanlığı örgütlerine büyük sorumluluklar yüklediği gibi mevcut personelin de iş kapasitesinin üstünde bir gayreti gerektirmektedir.

Bu iki depremin geniş ve yoğun âfet hizmetlerini yürütmek üzere İmar ve İskân Bakanlığının devamlı mahiyetteki taşra örgütlerinden ayrı olarak, inşaat âmirlikleri ve şantiye şeflikleri kurması zorunlu hale gelmiştir.

Bu yoğun çalışmalar için inşaat âmirlerine istenilen nitelikte personel bulmakta büyük güçlüklerle karşılaşmakta ve bu yüzden de hizmetler aksamaktadır. Öte yandan hizmetin ağırlığına ve yoruculuğuna oranla personelin maddi yönden tatminleri sağlanmadığı için mevcut personeli de uzun süre bu gibi görevlerde tutmak mümkün olamamaktadır.

Bu durum muvacehesinde, Burdur ve Bingöl'de kış bastırmadan âfetzede vatandaşları iskân etmek ve yeni konutlara kavuşturmak için istisnai hükümlerin (kısa süreli olarak) tatbikata konulması zaruri görüldüğünden Maliye Bakanlığının şifahi mutabakatı sağlanarak Bakanlığımızca hazırlanan kanun tasarısı ilişikte taktim olunmuştur.

İmar ve İskân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

İmar ve İskân Komisyonu

7 . 7 . 1971

Esas No. : 1/488

Karar No. : 10

Yüksek Başkanlığa

Hükümetçe hazırlanıp incelenmek üzere Komisyonunuza havale buyurulmuş olan (12.5.1971 günü Burdur ve 22.5.1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı) Hükümet temsilcileri de hazır bulunduğu haldé incelendi.

Komisyonumuzda yapılan müzakereler sırasında, sözü geçen kanun tasarısının esas itibariyle, 31 . 7 . 1970 günlü ve 1327 sayılı Kanunla değiştirilmiş 14 . 7 . 1965 gün ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile varılmak istenen amaca aykırı düşmekte ve dolayısıyla daha çok kısa bir zaman önce tesbit edilmiş olan personel rejimi ve bu arada yapılacak her türlü ödemeler sistemi bozulma istidadı göstermekte olduğu görülmüştür. Gerçekten sözü geçen 1327 sayılı Kanun 146 nci maddesiyle Devlet memurlarına sağlanacak haklar ve verilecek ücretleri, 99 ncu maddesiyle memurların çalışma saatlerini ve fazla çalışma halinde yapılacak işlemi

178 nci maddesiyle fazla çalışma ücreti konusunu,

195, 196, 197, 198 nei maddeleriyle mahrumiyet yeri ödeneği konusunu,

71 nci madde ile getirilen ek maddesi ile de 147 nei maddenin G bendinde tarifini bulan iş güçlüğü, iş riski ve eleman teminindeki güçlük-zamlarını hükme bağlamış bulunmaktadır.

28.2.1971 gün ve 1376 sayılı 1971 Bütçe Kanununun genel hükümler bölümündeki 17 nci madde yukarıda sözü geçen «ek madde» gereğince verilecek zamları, aynı Bütçe Kanununun 16 nci maddesi de âfetlerle ilgili hizmetlerde çalıştırılacaklara yapılacak ek ödemeleri göstermekte, bu konularda Bakanlar Kurulunca verilecek kararların ve çıkartılacak yönetmeliklerin gereği ifade olunmaktadır.

Ancak, görülmüştür ki, bu hükümler halen yerine getirilememiş ve temininde güçlük bulunduğu Yüksek Meclislerce kabul ve tesbit edilmiş bazı memurlara, bu arada özellikle teknik elemanlara verilmesi öngörülen çeşitli yan ödemeler gerçekleştirilememiştir.

İşte bu sebeplerle Hükümetin, yurdumuzda üst üste vukubulmuş olan iki deprem âfetinde eleman temininde karşılaştığı güçlükler yüzünden bu kanun tasarısını getirmek lüzumunu hissettığı anlaşılmıştır.

Âfete uğramış olan vatandaşlarımızın yaralarının en kısa zamanda sarılması ve kendilerinin biran önce fennî ve sıhhi konuta kavuşturulmaları ve normal hayatlarına dönmeleri Hükümetin hedefi ve komisyonumuzun da samimî temennisidir.

Bu yüzden kanun tasarısı komisyonumuzca da benimsenmiş ve hattâ, yurdumuzun daima tabii âfetlere mâruz kaldığı da göz önüne alınarak iki deprem bölgesine inhisar ettirilen metinde bâzı değişiklikler yapılması yerinde görülmüştür. Bu maksatla 1 nci maddede değişiklik yapılmış, 2 nci madde ile getirilen hüküm de bu maddeye aktarılmak suretiyle, madde bir bütün haline getirilmiş, takdir yetkisinin kime aidolduğu da açıklanmıştır. Yukarda da açıklandığı üzere, kanun tasarısında adı geçen iki bölgedeki depremle ilgili teklifler henüz komisyonumuzda karara bağlanmadan, Gaziantep civarında olduğu gibi, yeni bâzı bölgelerimizde daha aynı âfetlere mâruz kalmıştır. Şu halde vukuu muhtemel yeni âfetler halinde yine özel kanun tasarıları hazırlanması ve uzun süre kanunlaşmasının beklemesi işleri aksatacak, Hükümetin gerekli çalışmaları zamanında gerçekleştirmesini güçleştirecektir. Buna meydan vermemek için maddenin buna göre düzeltilmesi yoluna gidilmiştir. Ayrıca sürenin Kanunla tesbiti yerinde görülmemiş ödeme süresini tesbitinin de, uzatılmasının da Bakanlar Kuruluna bırakılması daha isabetli bulunmuştur.

Komisyonumuzca 2 nci maddede yapılan değişiklikle, hariçten eleman temini gereken hallerde ilgili Bakanlığa imkân tanınması yoluna gidilmiş, 31 . 7 . 1970 gün ve 1322 sayılı Kanunun 5 nci maddesiyle Bakanlar Kurulu emrine verilmiş olan kadrolardan geçici bir süre için faydalanılması uygun görülmüştür.

Yürürlükle ilgili madde ise, 1 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklikle, kanun hükmünün 1 . 3 . 1971 gününden geçerli olması yoluna gidilerek, halen uygulamada raslanan aksaklıkların giderilmesi düşünülmüştür.

Kanun tasarısının adı da komisyonumuzca metinde yapılan değişikliklere uygun olarak düzeltilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İmar ve İskân Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Kütahya	Sinop	Kırklareli	Antalya
<i>I. Ersoy</i>	<i>H. Biçer</i>	<i>B. Arda</i>	<i>Ö. Eken</i>
Balıkesir	Elâzığ	Erzurum	Hakkâri
<i>O. Tarı</i>	<i>A. Rıza Septioğlu</i>	<i>G. Karaca</i>	<i>A. Zeydan</i>
Kars	Kırşehir	Kütahya	Kütahya
<i>M. Doğan</i>	<i>M. Aksoy</i>	<i>A. Erbek</i>	<i>M. Ersoy</i>
	İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bütçe Plân Komisyonu

Esas No. : 1/488

Karar No. : 106

21 . 7 . 1971

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyurulan (12.5.1971 günü Burdur ve 22.5.1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı), İmar ve İskân Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katıldığı toplantıda görüşüldü;

Malûmları olduğu üzere yurdumuz şiddetli depremlerin vukubulduğu bir deprem kuşağı üzerinde bulunmaktadır. Bu sebepten dolayı memleketimizin çeşitli bölgeleri hemen hemen her yıl deprem felâketine uğramakta, dolayısıyla azımsanmıyacak ölçüde mal ve can kaybına uğramaktadır. Vukua gelen deprem bölgelerinde yaşayan vatandaşlarımızın acılarını dindirmek, yaralarını sarmak, yıkılan konutlarının yenilerini yapmak, yeni birtakım hizmetleri zamanın teknik gelişmesinden de faydalanmak suretiyle deprem bölgelerine götürmek ve inşa etmek Devletin başlıca görevleri arasındadır. Devlet bu hizmeti ifa ederken süratle ve yoğun bir çalışma temposu uygulamak zorundadır. Mevsim şartları da dikkate alındığında yapılacak faaliyetler daha fazla önem kazanır. Yapılacak ve yapılmakta olan faaliyetler nihayet bir insangüçüne dayanacağından bu bölgelerde olağanüstü şartlar içinde çalıştırılacak personele birtakım yan ödemeler yapılması gerekmektedir.

Yapılması öngörülen yan ödemeler ise yürürlükte bulunan Personel rejimine ters düştüğü bir vakıadır. Bunların ezcümle, çalışma saatleri, fazla çalışma ücreti, mahrumiyet yeri ödeneği, iş güclüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları gibi hususları kapsadığı ve henüz Bakanlar Kurulu tarafından yan ödemelerin ne şekilde uygulanacağına dair yönetmelikler de çıkarılmamış olduğundan âfet bölgelerinde görevlendirileceklerin maddi yönden tatmin edilmelerini âcilen sağlamak nedeni ile hazırlanmış bulunan kanun tasarısı Komisyonumuzca olumlu karşılandığından, maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

İmar ve İskân Komisyonunun, gerek teknik yönden ve gerekse daha anlamlı bir şekilde ifade ederek kanun başlığında, 1, 2 ve 4 ncü maddelerinde yapmış olduğu değişiklikler Komisyonumuzca da yerinde görülmüştür. Ancak, ikinci maddenin (yukarıdaki maddede belirtilen bölgelerde) deyimi yerine birinci madde ile uygunluğunu sağlamak gerekçesiyle (âfet bölgelerinde) deyimi konulmuş ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununu değiştiren 1327 sayılı Kanunda öngörülen yan ödemelerin tümünün uygulanmaya başlanacağı tarihten itibaren bu kanunla verilmek istenen hususların kaldırılmasını teminen tasarıya bir geçici madde eklemek suretiyle yapmış olduğu değişikliklerle tasarı kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkanvekili
İçel
C. Okyayuz

Sözcü
Ankara
M. K. Yılmaz

Kâtip
Erzurum
R. Danışman

Adıyaman
Y. Z. Yılmaz

Ankara
H. Balan

Ankara
H. T. Toker
İmzada bulunamadı.

Balıkesir
C. Bilgehan
İmzada bulunamadı.

Bolu
H. İ. Cop

Burdur
N. Yavuzkan

Çorum
H. Topçubaşı

Denizli
H. Oral
İmzada bulunamadı.

Eskişehir
İ. Anı

Hatay
H. Özkan

Kars
K. Okyay

Kastamonu
H. Tosyalı

Konya
N. Kalaycıoğlu

Malatya
H. Gökçe

Manisa
H. Okçu

Manisa
M. Erten

Maras
A. İmamoğlu

Niğde
N. Çerezci

Samsun
İ. Kılıç

Trabzon
A. Şener

Trabzon
A. R. Uzuner

İmzada bulunamadı.

İmzada bulunamadı.

Hükümetin teklifi

12 . 5 . 1971 günü Burdur ve 22 . 5 . 1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — İmar ve İskân Bakanlığınca Burdur ve Bingöl deprem bölgelerinde kurulacak özel inşaat örgütü emrinde çalıştırılacak Devlet memurları, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve diğer kuruluşlar personeline ve yevmiyeli personele dört ay süre ile bağlı oldukları kuruluşlardan aldıkları aylık ücret veya yevmiyelerin 30 günlük brüt tutarlarının % 100 üne kadar ödeme yapılabilir.

Bu ödemeler, Burdur ve Bingöl deprem bölgelerinde fiilen çalışanlara, bu bölgelerde çalıştıkları sürece İmar ve İskân Bakanlığı Bütçesinin ilgili tertiplerinden ödenir.

MADDE 2. — Birinci maddede belirtilen süreyi, her seferinde 4 ayı geçmemek üzere gerektiğinde uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

İmar ve İskân Komisyonunun değişikliği

Âfet bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında Kanun

MADDE 1. — Âfet bölgelerinde İmar ve İskân Bakanlığınca kurulan özel inşaat örgütlerinde fiilen çalışan kamu personeline, bu bölgelerde çalıştıkları sürece, bağlı oldukları kuruluşlardan aldıkları maaş veya aylık ücretlerinin veya yevmiyelerinin 30 günlük brüt tutarlarının % 100 üne kadar İmar ve İskân Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinden veya âfetler fonundan veya özel olarak teşkil edilen âfetle ilgili diğer fonlardan ödeme yapmaya İmar ve İskân Bakanı yetkilidir.

Bu ödemenin süresi Bakanlar Kurulunca tesbit ve gerektiğinde uzatılabilir.

MADDE 2. — Yukarıdaki maddede belirtilen bölgelerde, gerektiğinde hariçten eleman alınıp çalıştırılmasını sağlamak üzere Genel Kadro Kanunu ile

Bütçe Plân Komisyonunun değişikliği

Âfet bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — İmar ve İskân Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Âfet bölgelerinde, gerektiğinde hariçten eleman alınıp çalıştırılmasını sağlamak üzere Genel Kadro Kanunu ile Bakanlar Kurulu

Hükümetin Teklifi

İmar ve İskân Komisyonunun
değiştirisi

Bütçe Plân Komisyonunun de-
ğiştirisi

MADDE 3. — Bu kanun ge-
reğince yapılan ödemelerden
yararlanana 6245 sayılı Har-
cira Kanununa göre ikamet
gündeliği ve her ne ad altın-
da olursa olsun başkaca bir yan
ödeme yapılamaz.

MADDE 4. — Bu kanun
12 . 5 . 1971 tarihinde yürür-
lüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu
Bakanlar Kurulu yürütür.
3 . 6 . 1971

Bakanlar Kurulu emrine veri-
len torba kadrolardan yeteri
kadarı, İmar ve İskân Bakan-
lığının teklifi ve Bakanlar Ku-
rulu kararı ile belirli bir süre
için adı geçen Bakanlık emrine
verilir.

MADDE 3. — Tasarımın
3 ncu maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun
1 . 3 . 1971 gününden geçerli
olmak üzere yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Tasarımın 5
nei maddesi aynen kabul edil-
miştir.

emrine verilen torba kadrolar-
dan yeteri kadarı, İmar ve İskân
Bakanlığının teklifi ve Ba-
kanlar Kurulu kararı ile, belir-
li bir süre için, adı geçen Ba-
kanlık emrine verilir.

MADDE 3. — Tasarımın 3
ncü maddesi aynen kabul edil-
miştir.

GEÇİCİ MADDE — 657 sa-
yılı Devlet Memurları Kanunu
gereğince verilecek yan ödeme-
ler tatbik mevkiine girince bu
kanun hükümleri yürürlükten
kalkar.

MADDE 4. — İmar ve İskân
Komisyonunun 4 ncu maddesi
aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarımın 5
nei maddesi aynen kabul edil-
miştir.

Başbakan
N. Erim

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
S. Koçuş

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
A. Karaosmanoğlu

Devlet Bakanı
M. Özgüneş
Devlet Bakanı
D. Kitaplı

Adalet Bakanı
İ. Arar
Millî Savunma Bakanı
F. Melen

İçişleri Bakanı
H. Ömeroğlu

Dışişleri Bakanı V.
S. Koçuş

Maliye Bakanı
S. N. Ergin

Millî Eğitim Bakanı
Ş. Orel

Bayındırlık Bakanı
C. Karakaş

Dış Eko. İliş. Bakanı
Ö. Derbil

Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
T. Akyol

Güm. ve Tekel Bakanı
H. Özalp

Tarım Bakanı
O. Dikmen

Ulaştırma Bakanı
H. Arık

Çalışma Bakanı
A. Sav

Sanayi ve Ti. Bakanı
A. Çilngiroğlu
En. ve Ta. Kay. Bakanı
İ. Topaloğlu

Turizm ve Ta. Bakanı
E. Y. Akçal

İmar ve İskân Bakanı
Ş. Babüroğlu

Köy İşleri Bakanı
C. Aykan

Orman Bakanı
S. Onan

Gençlik ve Spor Bakanı
S. Ergun